

Bekendtgørelse om kost og drikkevand m.v. i handelsskibe¹

I medfør af § 55, stk. 1, og § 70, stk. 1, i lov om søfarendes ansættelsesforhold m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 335 af 9. april 2024, § 3, stk. 1, nr. 6, § 4, stk. 1, § 5, stk. 1, og § 32, stk. 10, i lov om sikkerhed til søs, jf. lovbekendtgørelse nr. 221 af 11. februar 2022, som ændret ved lov nr. 1773 af 28. december 2023 og § 55, stk. 1, og § 70, stk. 1, i anordning nr. [...] af [...] om ikrafttræden for Grønland af lov om søfarendes ansættelsesforhold m.v., § 3, stk. 1, nr. 6, § 4, stk. 1, § 5, stk. 1, og § 32, stk. 2, i anordning om ikrafttræden for Grønland af lov om sikkerhed til søs, jf. anordningsbekendtgørelse nr. 1674 af 16. december 2015, fastsættes efter bemyndigelse i henhold til § 1, stk. 1, nr. 3 og 6, i bekendtgørelse nr. 261 af 23. marts 2020 om henlæggelse af visse beføjelser til Søfartsstyrelsen og om klageadgang m.v. og § 1, stk. 1, nr. 2 og [...], i bekendtgørelse nr. [...] af [...] for Grønland om henlæggelse af visse beføjelser til Søfartsstyrelsen og om klageadgang m.v.:

Kapitel 1

Formål

§ 1. Formålet med denne bekendtgørelse er at sikre søfarende, der arbejder eller bor om bord på handelsskibe, jf. kapitel 2, adgang til fødevarer og drikkevand af passende kvalitet, næringsværdi og i passende mængde, der i tilstrækkelig grad dækker de ombordværende søfarendes behov, og som leveres under regulerede, hygiejniske forhold.

Stk. 2. Nærværende bekendtgørelse indeholder bestemmelser, der blandt andet er udformet på baggrund af FN's Internationale Arbejdsorganisations konvention om søfarendes arbejdsforhold (MLC), og berører ikke øvrige eksisterende internationale, regionale eller nationale krav, der måtte have indflydelse på fødevarehygiejne m.v., som f.eks. EU forordninger om henholdsvis krav i fødevarelovgivningen og fødevarehygiejne.

¹ Bekendtgørelsen indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Rådets direktiv 2009/13/EF af 16. februar 2009 om iværksættelse af den aftale, der er indgået mellem European Community Shipowners' Association (ECSA) og European Transport Workers' Federation (ETF) om konventionen om søfarendes arbejdsforhold af 2006 og om ændring af direktiv 1999/63/EF, EU-Tidende 2009, nr. L 124, side 30-50.

Kapitel 2

Anvendelsesområde, definitioner og fravigelser m.v.

Anvendelsesområde

§ 2. Bekendtgørelsen gælder for danske handelsskibe og danske handelsskibe med hjemsted i Grønland, uanset om disse ejes af det offentlige eller af private, jf. dog stk. 3 til 6.

Stk. 2. Bekendtgørelsen finder ikke anvendelse for

- 1) fiskeskibe,
- 2) skibe med traditionel bygning såsom dhows og junker,
- 3) krigsskibe,
- 4) flådens hjælpeskibe eller
- 5) fritidsfartøjer.

Stk. 3. Kapitel 4 om kabysrum og proviantrum samt kapitel 5 om drikkevandsanlæg finder ikke anvendelse på handelsskibe bygget før den 1. januar 2020. Rederier kan dog vælge at anvende nærværende bekendtgørelse som alternativ til det regelsæt, der ellers gælder for det pågældende skib.

Stk. 4. Et skib anses for at være bygget på den dato, hvor kølen blev lagt, eller hvor det befandt sig på et tilsvarende byggestadium.

Stk. 5. Kost og drikkevand på mobile offshore-enheder skal ligeledes opfylde bestemmelserne i denne bekendtgørelse, idet der dog tages hensyn til de særlige forhold om bord i sådanne enheder.

Stk. 6. Kapitel 4 om kabysrum og proviantrum samt kapitel 5 om drikkevandsanlæg finder ikke anvendelse for

- 1) mindre erhvervsfartøjer med en længde L under 15 meter eller med et dimensionstal under 100, og
- 2) passagerfartøjer med en længde under 24 meter, der udelukkende er i fart i havneområder eller på indsøer m.v.

Definitioner

§ 3. I denne bekendtgørelse forstås ved:

- 1) Søfarende: Enhver person, inkl. skibsføreren, der uanset i hvilken stilling er ansat eller forhyret eller arbejder om bord på et skib.
- 2) Handelsskib: Ethvert skib med undtagelse af fiskeskibe og fritidsfartøjer.
- 3) Drikkevand: Alle former for vand, der enten ubehandlet eller efter behandling er beregnet til drikkebrug, madlavning, fødevarer tilberedning eller andre husholdningsformål, uanset vandets oprindelse, og uanset om det leveres gennem distributionsnet, fra tankvogn/tankskib eller i flasker eller anden emballage.

Kapitel 3

Kost og drikkevand i handelsskibe

Kost

§ 4. Kosten i handelsskibe skal være sammensat på en sådan måde, at det nødvendige indhold af såvel proteiner, fedt og kulhydrater som af vitaminer, mineraler og salte tilgodeses.

Stk. 2. Kosten skal være varieret mest muligt og fremtræde indbydende.

Stk. 3. Kostens sammensætning skal afpasses efter de klimatiske forhold.

Stk. 4. Der skal i så vid udstrækning som muligt anvendes friske råvarer. Dybfrosne råvarer kan i denne sammenhæng anses for sidestillet med friske råvarer.

Stk. 5. Kosten skal tilberedes og serveres under forsvarlige hygiejniske forhold.

§ 5. Kosten skal fordeles på tre hovedmåltider og et eller flere mellemmåltider. Kosten skal tilbydes i et sådant omfang, at alle om bord kan blive mætte.

§ 6. Kostens sammensætning skal afpasses efter de søfarendes religiøse overbevisning og kulturelle praksis.

Drikkevand

§ 7. Drikkevandet skal være af en sådan kvalitet, at det ikke udgør en sundhedsfare for de ombordværende og er tilgængeligt i en tilstrækkelig mængde i forhold til størrelsen af besætningen om bord og rejsens længde og karakter.

Stk. 2. Drikkevandets kvalitet skal kunne dokumenteres ved hjælp af regelmæssige analyser målt op imod internationale standarder.

Stk. 3. Stk. 1 og 2 anses desuden for opfyldt, hvis seneste udgave af Handelsflådens Arbejds miljø- og Velfærdsråds vejledning »Drikkevand – Skibe« følges.

Kapitel 4

Kabysrum, kabysudstyr, proviantrum og drikkevandsanlæg i handelsskibe

Kabysrum

§ 8. Kabysrummet skal være godt oplyst og ventileret og være af passende størrelse under hensyntagen til besætningens størrelse og rejsens længde og karakter.

Stk. 2. Der skal i kabysrummet være tilgang af drikkevand gennem et rørsystem. Kabysrummet skal endvidere være forsynet med fornødne vaske med afløb, ligesom der skal findes afløb i dørken.

§ 9. Materialer, der anvendes til konstruktion af indvendige skotter, paneler og plader, gulve og samlinger i kabysrummet skal være egnede til formålet og bidrage til at sikre et sundt arbejdsmiljø.

Stk. 2. Kabysrum skal opfylde gældende bestemmelser om beskyttelse af sundhed og sikkerhed og om ulykkesforebyggelse med henblik på at undgå risikoen for at blive eksponeret for farlige støj- og vibrationsniveauer og andre omgivende faktorer og kemikalier om bord på skibe og at sikre et sundt arbejdsmiljø og anstændige leveforhold for søfarende om bord.

Stk. 3. Kabysrum skal under hensyntagen til antallet af ombordværende og skibets størrelse være indrettet med passende inventar, herunder passende udstyr til kosttilberedning, skabe, borde og skuffer af materialer, der er lette at gøre rene, og som er hygiejniske.

Kabysudstyr

§ 10. Kabysudstyr skal være konstrueret og indrettet, herunder afskærmet, således at kabysarbejde sker under betryggende og hygiejniske forhold og bestemmelser om beskyttelse af sundhed og sikkerhed og om ulykkesforebyggelse iagttages med henblik på at sikre et sundt arbejdsmiljø og anstændige leveforhold for søfarende om bord.

Proviantrum

§ 11. Der skal være passende og tilstrækkelig mulighed for opbevaring af proviant samt køle- og fryseindretninger for letfordærlige fødevarer.

Drikkevandsanlæg m.v.

§ 12. Det skal sikres, at drikkevandsanlæg, herunder drikkevandstanke, er bygget, indrettet og vedligeholdt, således at faren for kontaminering undgås. Drikkevandet skal til stadighed være af passende kvalitet, ikke udgør en sundhedsfare for de ombordværende og forefindes i tilstrækkelig mængde bl.a. under hensyntagen til antallet ombordværende og rejsens længde.

Stk. 2. Forinden drikkevandsanlæg tages i brug, skal der foretages kemisk og bakteriologisk analyse af drikkevandsprøver fra anlægget i henhold til anerkendte standarder.

Stk. 3. Stk. 2 anses desuden for opfyldt, hvis seneste udgave af Handelsflådens Arbejdsmiljø- og Velfærdsråds vejledning »Drikkevand – Skibe« følges.

Stk. 4. Ved konstatering af forurenede drikkevandsanlæg skal der foretages en desinfektion af anlæg, drikkevandstanke og drikkevandsledninger. Anerkendt international eller dansk vejledning herom eller Handelsflådens Arbejdsmiljø- og Velfærdsråds vejledning »Drikkevand – Skibe« kan anvendes med henblik på at opfylde krav til desinfektion.

Kapitel 5

Generelle bestemmelser

§ 13. Kosten og drikkevandet om bord skal være gratis for den søfarende under udmønstringsperioden.

Stk. 2. Det kan aftales mellem parterne, at retten til gratis kost kan opfyldes ved udbetaling af et kompenserende kostpengebeløb.

§ 14. Skibsføreren er forpligtiget til at sikre, at bestemmelserne i denne bekendtgørelse bliver opfyldt.

Inspektioner

§ 15. Skibsføreren eller den, skibsføreren har overdraget dette hverv, skal ved hyppige inspektioner sikre, at

- 1) beholdning af kost og drikkevand er tilstrækkelig,
- 2) opbevaring af kost og drikkevand sker uden risiko for, at der opstår sundhedsfare for de ombordværende, og
- 3) kabysrum, herunder inventar og udstyr til kosttilberedning, er i en stand, der ikke udgør sundhedsfare for de ombordværende.

Stk. 2. Resultaterne af sådanne inspektioner skal registreres og være tilgængelige for gennemsyn.

Kapitel 6

Straffebestemmelser og foranstaltninger

§ 16. Overtrædelse af denne forskrift straffes med bøde eller fængsel i indtil 1 år.

Stk. 2. Straffen kan stige til fængsel i indtil 2 år, hvis der

- 1) ved overtrædelsen, herunder i forbindelse med forvoldelse af søulykke eller sejlads i strid med godt sømandskab, er sket skade på liv eller helbred eller fremkaldt fare herfor,
- 2) tidligere er afgivet forbud eller påbud for samme eller tilsvarende forhold eller
- 3) ved overtrædelsen er opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre.

Stk. 3. Sker der ikke konfiskation af udbytte, som er opnået ved overtrædelsen, skal der ved udmåling af bøde, herunder tillægsbøde, tages særligt hensyn til størrelsen af en opnået eller tilsigtet økonomisk fordel.

Stk. 4. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Stk. 5. Ved pålæggelse af strafansvar efter stk. 4 anses personer, som er ansat til at udføre arbejde om bord på skibet af andre end rederen, tillige for at være knyttet til rederen. Er der udstedt overensstemmelsesdokument i henhold til koden om sikker skibsdrift eller certifikat i henhold til konventionen om søfarendes arbejdsforhold til en anden organisation eller person, anses skibsføreren og de søfarende tillige for at være knyttet til den, som dokumentet er udstedt til.

§ 17. Er forholdet omfattet af anordning om ikrafttræden for Grønland af lov om søfarendes ansættelsesforhold m.v. og anordning om ikrafttræden for Grønland af lov om sikkerhed til søs, kan der i stedet for efter § 16, stk. 1, fastsættes foranstaltninger i henhold til kriminalloven for Grønland.

Stk. 2. De i § 16, stk. 2, nævnte forhold skal anses som skærpende omstændigheder.

Stk. 3. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i kriminalloven for Grønlands 5. kapitel.

Stk. 4. Såfremt en person ikke er bosat i Grønland, eller personens tilknytning til det grønlandske samfund i øvrigt har en sådan løsere karakter, at forudsætningerne for anvendelse af foranstaltninger ikke er til stede, kan sagen anlægges eller henvises til forfølgning i Danmark, jf. § 7 i kriminalloven for Grønland. Såfremt den pågældende ikke er bosat i Grønland, eller den pågældendes tilknytning til det grønlandske samfund i øvrigt har en sådan løsere karakter, at forudsætningerne for anvendelse af foranstaltninger ikke er til stede, kan sagen anlægges eller henvises til forfølgning i Danmark.

Kapitel 7

Ikrafttræden m.v.

§ 18. Bekendtgørelsen træder i kraft den [indsæt dato].

Stk. 2. Bekendtgørelse nr. 1519 af 13. december 2019 om kost og drikkevand m.v. i handelsskibe ophæves.

Stk. 3. De konstruktionsmæssige krav i de hidtidige bestemmelser gælder fortsat for eksisterende skibe, medmindre andet bestemmes i denne bekendtgørelse, jf. § 2, stk. 3.